

Bir soruya verdiğiniz cevapta, Allah isim ve sıfatları ile her yerde hazır ve nazırdır, demişsiniz. Peki, "Allah zati olarak nerededir?" sorusuna ne cevap verebiliriz?

"Nerede?" sorusu zaman ve mekana baktığı için, Allah hakkında sorulması caiz değildir. *Zira Allah zaman ve mekandan, yani bir yerde bulunmaktan ve bir zaman dilimi içinde olmaktan münezzehtir ve mukaddestir.*

İnsanın akli ve muhakemesi zaman ve mekanın kaydı altında olduğu için, her şeyi zaman ve mekan kalıbı içine sokmaya muhtar kalıyor. Bir şeyin zaman ve mekandan bağımsız ve mukaddes olmasını kavramakta zorlanıyor. Bu sebeple hayal ve zihin dünyasında Allah için de bir mekan ve zaman tahayyül ediyor. Bu durum insanın en büyük çelişkisi ve ihatasızlığıdır. Bu yüzden **tenzih ve tesbih**, İslam inancında önemli bir rükün ve esaslı bir kaide olarak bulunuyor.

Allah, zamansız ve mekansız, vacip bir vücut ile ezeli ve ebedi bir varlığa sahiptir. Zaman ve mekan ise hadis olarak, yani sonradan Allah'ın iradesi ile varlık kazanmış arizi bir varlıktır. Ezeli ve ebedi varlık sahibi olan Allah'ı sonradan yaratılmış, küçücük zaman ve mekanın içine hapsetmek, gerçekten müthiş bir yanılğı ve çelişkidir.

Allah'a mekan isnat etmek; dünyamızdan bir buçuk milyon defa büyük olan güneşi, dünyanın Asya kıtasında aramak gibi bir yanılğıdır. Bizim zaman ve mekan dediğimiz bütün varlıklar, Allah'ın zat-ı akdesi yanında adeta bir toz zerresi gibi kalır. Böyle bir varlığı toz zerresinin içinde aramak ya da onun içine sokmaya kalkışmak tam bir safsata olur. Tabi mümkün olan varlıklar, ezeli olan Allah'ın varlığı ile kıyasa gelmez, ama biz akla yaklaştırmak için böyle bir kıyas yapıyoruz.